

29. APRIL 1962

En nasjonal oppgave å bevare fjellvidder og friluftsområder

I et foredrag i Oslo arbeiderparti 29. april 1962 redegjorde statsminister Gerhardsen for sitt syn på aktuelle saker, og trakk opp de retningslinjer regjeringen ville følge i tida framover, og som det nye Stortinget måtte ta stilling til. I dette foredrag reiste statsministeren kravet om sikring av våre friluftsområder. Han sa:

De norske fjellviddene representerer en enestående nasjonalrikdom. Fjellviddene har alltid spilt en stor rolle i fjellbygdenes liv. De har gitt beite og seterdrift, jakt og fiske. Med de moderne samferdselsmidler rykker

fjellviddene oss alle nærmere. Friluftslivet i fjellet vil bety stadig mer for folk i bygd og by. Vi som lever i dag, har et stort ansvar for fjellviddene, både overfor vår egen generasjon og for kommende slekter. Det er fare for at fjellviddene kan bli handelsvare og spekulasjonsobjekter, og at de kan bli ødelagt som nasjonalgode ved manglende framsyn og planløs disponering. Å bevare fjellviddene som nasjonalt felleseie og å hindre at de i dag blir tilføyd skader som kommende slekter ikke kan gjøre gode igjen, er en nasjonal oppgave. Regjeringen har tatt opp arbeidet etter følgende hovedlinjer:

1. Fjellbygdene må få sikret sine muligheter for rasjonell utnytting av fjellet i sin næringsvirksomhet.

2. Allmennhetens adgang til friluftsliv og ferieliv, derunder jakt og fiske, må sikres ved riktig disponering av statsallmenninger i fjellet, ved kjøp av fjellvidder fra statens side, ved regulerende lovbestemmelser for utøvelse av privat eiendomsrett og ved støtte til friluftsansjasjoner og fisker- og jegerorganisasjoner.

3. Bygging i fjellet av hytter, feriehem, hoteller og liknende må skje etter planer, der det legges vekt på å bevare fjellets karakter av nasjonalpark og på å plassere bebyggelsen på en hensiktsmessig og vakker måte. Slike fjellplaner må være bindende for alle grunneiere, offentlige og private.

4. Konesjonslovgivningen for fjellvidder må bygges slik ut at det hindrer samfunnsskadelige spekulasjoner og oppkjøp av fjellvidder, og gir staten utvidet forkjøpsrett. Det må om nødvendig finnes fram til ekstraordinære former for å finansiere oppkjøp av fjellområder.

Når det gjelder skogen, vil regjeringen fortsatt gå inn for at staten kjøper skog i den fri omsetning og overalt hvor det er naturlig, nytter sin forkjøpsrett og med det gjør en større del av skogen til et nasjonalt felleseie. Privat spekulasjon i skog bør hindres ved regulerende lovbestemmelser.

Skogen skal gi arbeid og godt utkomme til befolkningen i bygdene, og den skal gi råstoff til industrien. Skogen skal på samme måte som fjellet ligge som en naturpark for hele folket.

Når det gjelder strandstrekninger, har vi allerede lovbestemmelser som gir kommunale organer anledning til tiltak som kan sikre slike områder for befolkningen. Mange kommuner har gjort et stort arbeid på dette område, men det er nødvendig at både lokale og sentrale myndigheter vier denne oppgaven stor oppmerksomhet.

Vi er i den lykkelige situasjon at vi bor i et land, der det er god plass. Fjellet og skogen ligger åpen for oss alle. Vi må se det som en stor nasjonal oppgave å sikre vårt folk for all framtid de verdier vi har i en fri og vakker natur.